

SZTÁRAI MIKLÓS
AZ VIZ EZÖNNEC
HISTORIÁJÁRÓL
VALÓ ÉNEC
1584.

Országos Széchényi Könyvtár

RMK I. 182.

Tege

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

087K

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Az Viz ezönnec Hi-
 storiayárol valo szép
 Enec, Moisesnec első
 Könyuénec hatodic,
 hetedic, nyoltzadic és
 kilentzedic részéből

Szerzettet,
Stanimir Millošević.

Az Sodoma veszedelméről valo énekénec nota-
 yára. Melly így kezdetic el.
 Beszélecc Abraham Atyánknac dolgáról.

Nyomtattot Colosvárat, Heltaj Gaspárné Mű-
 helyében. 1. 5. 8 1. Esztendőben.

Nagy icles dolgokat az régi Prophetác,
Isten Lelke által Könyvekben be irtác,
Világ kezdetitől fogva mellyec voltac,
Mi tanulságunkra mind előnkben attác.
Im à Szent Moises ő első Könywében,
Nagy fépen meg írta hatodic részében,
Mit miuele Isten az régi vődöben,
Ez féles Világot vesse Viz ezőnben.

Czac hamar ez vala Világ kezdetiben,
Ezer hat száz ötuen és hat Eftendőben,
Emberi nemzetnec el teryedeseben,
Rettentetes dolgotc löne azonközben.

Olly nagy sóc gonoszság Világban indula,
Az bűn emberec kőst igen el árradà,
Ektelen buyaság közöttec sóc vala,
Es fertelmességgel az föld rakua vala.

Lám az hazaságnac è rendit fel bontác,
Istennec szerzését azzal meg rutittac,
Patriarchác bəuát és ők nem fogadac,
Istennec igeyét de ők meg vralác.

Az hatalmas Isten ezen meg busula,
Hogy nép gonoszlága ez földön sóc vala,
Es hogy bűuőc bűntec czac haylando vala,
Bána hogy az Embert Teremtotte vala.

A Vége

Végezé magában hogy el veszténéye,
Mert gonoszlágokat el nem benuedhetné,
De hogy kegyelőségét ő ki jelentene,
Száz hű Eftendőt meg tétésre engede.

Sőt annac felötte söt Oriafokat,
Támaszta közöttöc söt hatalmasokat,
Kickel nyomorgata ő az embereket,
Hogy hozzája inkább terithetne őket.

Seemmit de nem fogà Istennec ostroma,
Sőt nép gonoszlága inkább el arrada,
Kin Isten magában igen meg busúla,
Es ő busultában imigyen ból vala.

Terméketét látom en az Embereket,
Gonoszra haylandóságát ő búuőknek,
Azért föld bínéröl en el vesztém őket,
Mert bánom még azt is hogy Teremtém őket.

Az vödöben vala egy nagy Patriarcha,
Ki az bñent Noenac neustetetic vala,
Igaz hűtű Ember Istenfelő vala,
Es minden dolgában tökéletes vala.

Reyà az Istennec olly nagy gongya vala,
Mert Isten keduében à bñent Atya vala,
Stép három fiackal meg áldotta vala,
Sem, Cham, Iaphet nekic az ő neuec vala.

Igen bñepen őket fel neuelte vala,
Isten felelmére tanította vala,

Ház as társot nekic szépen szerzet vala,
Istennec törvénye szerént élne vala.

Noenac az Isten akkor meg jelenté,
Mi bandéka volna szépen meg beállé,
Nagy kegyelmességét hozza meg jelenté,
Rendel im eckeppen nagy szépen el kezdé.

Végestem magambá hogy en esté miuellyé,
Az népet az földről hogy mind el vessésem,
Minden állatokat véllec vizben ölyem,
Mert gonoszlágokat már el nem tűrhetem.

Semmit te ne kérsél de nagy hamarlággal,
Fönnnyú faból Barkát csinálly gyorslággal,
Mind kőuül s mind belől őt meg kend búrockal
Kiben meg maradhas az te czaládoddal.

Eckeppen peniglen az Barkát csinállyad,
Három száz singnire az hoflát csinállyad,
Szelelségét ötven singnire csinállyad,
Magassagát Penig harmincz singre hadgyad.

Gyakor kamorákat belől benne csinálly,
Egy singni ablakot fellyül rayta csinálly,
Aytót közép aránt az oldalán csinálly,
Es három feneket az Barkánac csinálly.

Rövid vődön hozoc vizet ez Világra,
De te veled kötést téfec mostanában,
Hogy téged meg tartlac nyiluan az Barkában,
Te házad népével hogy meg maradgy abban.

Es

Es be vigy te veled minden állatokat,
Hét Himet hét Nőstént végy az tisztyában,
Egy Himet egy Nőstént az tisztatalanban,
Hogy meg maradjyanac veled az Barkában.

Gyűcz foc eledelt is be oda magadnac,
Hogy legyen mit enni az te családonac,
Es legyen mit adnod mind az állatoknac,
Hogy fogyatkozáfoc ne legyen azoknac.

Im az Noe semmit akkor nem mulatá,
De nagy hamarsággal Barkát meg csinálá,
Ackeppen mint Isten neki paranczola,
Mert ő Isten félő iámbor Ember vala.

Olly nagy hamarággal az v'dő be teléc,
Az fáz hűs Eftendő czac hamar el muléc,
De nép gonosfága inkább neuckedéc,
Noenac Istentől ilyen fő adatéc.

Dolgodat hadgy hátra, menybe az Barkába
Mind házad népéül takarodgy be abba,
Nagy erő boczátoc mert hét nap el múlva,
Negyuen éy negyuen nap mind ésic az vtn.

Olly hamar akkoron Noe bekészüle,
Mind háza népével Barkában be méne,
Minden állat hozzá fániferént be méne,
Az Barka aytayát Isten be segezé.

Mingyarást támadá nagy ár viz ez földön,
Noenac hatfázadic Eftendeyében,

Az ſent György hauánac tizenheted napyán,
Melly napon az Noe méne az Barkában.

Igen nagy ſocelőc éghből ſakadánac,
Eghek nec ablaki meg nyilatkozánac,
Földnec kútfeiei mind fel ſakadánac,
Negyuen éy negyuen nap vizec arradánac.

Nagy rettenetefen az viz el árradà,
Ez ſeles Világot be bomlotta vala,
Minden hegyec felet neuekedet vala,
Tizen öt ſingnire hegyec felöt vala.

Olly ſépen az Barka vizen vſkál vala,
Minden állatokat az viz meg ölt vala,
Emberec és Vadac mind meg hóltac vala,
Miként az Wt Iſten el végeſte vala.

Gongya az Iſtennec az Noera vala,
Mert noha az Barka tetoua labb vala,
De ſemmit az vizec nem árthatnac vala,
Iſtennec hatalma óalmazza vala,

El nagy ſoc ideig az viz igyen állà,
Arradua az földön ſemmit nem apadà,
Más fél ſáz nap ebben éppen el tölt vala,
Semmit az viz ezen addig meg nem ſálla.

Oh melly czodállatos Iſten kegyeſége,
Es ő hiueihez valo nagy ſerelme,
Mert azokat tarttya mindenkor keduébe,
Az kic tiſtra ſűből biznac ő neuébe,

Ret

Rettenetes képpen ő nagy haragjában,
Bűnért ez Világot el vesztette vala,
De Noét Barkában meg tartotta vala,
Az miképpen neki fel fogatta vala.

Gongya az Istennek Noéra nagy vala,
Es mind velle valo Vadakra barmokra,
Az vizet az földről el venni ackarà,
Hogy Noénac ismet az földet meg adnà.

Igen nagy hirtelen egy selet támasztà,
Kiuel az vizeket meg szállittatàya,
Földnek kútfejeit el be dagaztala,
Az első az égből és ő meg állatà.

Olly hamar az vizec apadni kezdénec,
Az földnek binéről helyére térénec,
Szent Mihály hauánac tizenkét napyára,
Armenia hegyen az Barka meg szállà.

Barkában az Noe sepen halgat vala,
Az földről az vizec szállton szállnac vala,
Karáczon hauánac leg első napyára,
Nagy hegyec tetei meg tettzenec vala.

Azonközben Noe forgalmatos vala,
Viz szállása felől gondolkodik vala,
De hogy est az Noe inkább meg tudhatna,
Az Barka ablakat ackoron meg nyità.

Gondola az Noe est önnenmagában,
Az Barka ablakán Hollót ki boczátna,

Hogy

Hogy ki ez dologról neki io hirt hozna,
Ackoron az Hollót ki boczáta vala.

De az Hollo nem iól követségben jára,
Mert ezac ide s toua repesűen budosa,
De lám az Noenac semmi hirt nem hoza,
Mert Noéhoz Hollo visűa nem tért vala.

Imè egy Galambot az Noe valasztà,
Mellyet az Barkából hamar ki boczáta,
Galamb sohól lábát meg nem nyugozhatà,
Azért az Noéhoz tère az Barkába.

Patriarcha ötet Barkába be véué,
Hét nap után ismet ötöt ki ereűte,
Es az Galamb binten estue haza iöue,
Egy Olaj fa ágat hozà ő nekiè.

Ackoron az Noe ebből meg ismere,
Vizet meg szállását ő eűében véué,
Hét nap után ismet asit ő ki ereűte,
De az Galamb többé hozza meg nem tere.

Temérdeki soc viz földről mind el szálla,
Hogy az Noe hat száz egy Eűendős vala,
Az Bőyt más hauánac leg első napyára,
Az Barka fedelét az Noe el hányà.

Rőuid vűdön az föld szépen meg bűradà,
Szent György hónac huszon hetedic napyára,
Eűendős tiz napig lön Noe Barkába,
Es Ismentől ackor ő bűzator halla.

Ott Isten Noénac im ecképpen állá,
Barkából ki iőne neki paranczola,
Minden Allatokat Barkából ki hozná,
Az Noe ezekben mind hiuen el iára.

Noénac imez lőn elő gondolattya,
Nagy hamar Istennek ő csinála Óltárt,
Tízra állatokból ő rőn áldozatot,
Kiuel az Istennek adá nagy hálákat.

Oh melly igen kedues lőn ő Áldozattya,
Istenhez fel hotta annac ő illattya,
Mert igaz hűből lőn az ő áldozattya,
Ackor az Wt Isten est monda magában.

Semmiképpen többé en est nem miuelem,
Emberért az földet többé el nem vesstem,
Mert emberi bűnec gondolattyát látom,
Czac bűnre haylando ašt bizonyyal tudom.

Viz ezőnnel többé nem vesstem ez földet,
Ilyen állapotban tartom meg en őtet,
Iolhehet rést bérént meg büntetem őtet,
Az miglen az földre el iő az Itilet.

Ollyan képpen lében ez földnec ő rendi,
Az Nyárnac az Télnc addig meg kel lenni,
Verés, áratásnac is meg nem kel bűnni,
Az Napnac és éynec helyén kel maradni.

Soc szép befédeckel az Isten Noénac,
Ackor állot vala az ő fiainac,

Kic az áldásban ot velle valának,
Illyen szép áldomást Istentől hallának.

En módó ti néktec hogy gyümölcsözsetec,
Es az földnec binén el fáporodgyatoc,
Annyira ez földön el sokasodgyatoc,
Az földet népeckel bélel be töltésetec.

Mind wralkodgyatoc ti az állatokon,
Vadakon Férgeken Eghi madarakon,
Es az vizekbéli fántalan Halakon,
Az ti félelmetéc legyen mind azokon.

Predayúl ti néktec attam mind ezeket,
Eledetekre meg engerttem őket,
Mind eddig öttetec az földnec gyümölcsét,
Az mellet fábadon egyetec ezeket.

Emberec mert soha az víz ezön előt,
Sem hússal sem hallal nem éltec az előt,
Földi gyümölcszeckel magokat éltettéc,
Isten hatta vala nékic hogy ást egyyéc.

Romlása de nagy lön földnec Víz ezönkor,
Nagy östeuérsege víz miat lön akkor,
Ezokaért Isten nékic hagyà akkor,
Allatoc húsátal hogy élnénec bátor.

Czac illyen tilalmat vete önégkiec,
Hogy az húst véresen nyersén meg ne ennéc,
Vadac módgya szerént ne czelekednéne,
Az húst mint az Vadac ök vgyan ne ennéc.

Őt eſt is ő tölle aſkoron meg tiltá,
Hogy ember vért köſtrec ſenki ne ontaná,
Ember öldökléſtől magát óalmazná,
Mert az Ember véreért ő boſſút állaná.

Lám büntetéſét is gyilkofſágnac vette,
Hogy minden valaki az embert meg ölné,
Annac ember által ontatnéc ki vére,
Mert az Iſten embert képeré teremte.

Ennye ſabadſágoc vala gyilkofſoknac,
Az Viz ezön elöt minden gonofſoknac,
Embertől büntetés nem vala azoknac,
Valakic ember vért közöttec ontaná.

Nagy hamiſſága it meg tettze Papánac,
Iſten ellen támadot Antichriſtusnac,
Ki lón meg tiltoya Világban azoknac,
Mellyec az Iſtentől engedue valánac.

Derékeppen Iſten Noenac engede,
Allatoc húſuál hogy ſabadon élne,
Hallal húſſal magát egy aránt éltetne,
Semmi válogatáſt ezekben ne tenne.

Im Romából Pápa eſt tölle meg tilttya,
Az étekben valo válogatáſt haggya,
Pénteken Kántoron húſt ne egyyűnc mongya,
Iſten rendeléſét ő ezzel fel bonttya.

Sőt az Iſten ellen eſt is czelekeſic,
Hogy ő gyilkofſágra kéſ leuelet adni,

Kéntől büntölgyilkost kétfő meg ódazni,
Minden latorfagra szabadságot adni.

Semmi tilalma nincz az Paráznaságnac,
De tilalma vagyon nálla házasságnac,
Maga Isten hagyà aſt is az Noénac,
Tíſta házasságból hogy ſáporodnának.

Isten az Noénac aſt is fel fogadà,
Hogy Viz ezönt többé földre nem boczátnà,
Viz ezönnel többé földet nem veſtene,
Ennec örök ie gyűl az Szaaruánt vette.

Meg hallátoc eddég az Viz ezön dolgát,
Moifes könywéből è ſép historiát.
Immar halgalsátoc az magyarázattyát,
Ez historianac nagy ſép példázattyát.

Oh mely icles dolgoc példázatnac benne,
Es tanúlagunkra vettetnec elönkbe,
Kiket rövidedön moſt vegyűnc eſűnkbe,
Es ſépen be iryuc ötet mi ſűűnkbe.

Soc dolgoc löttene az régi vődöben,
Az mint írva vanna mind à ſ. Könywekben,
Kic iőuendő dolgot iedzettet magokban,
Miképpen meg tettze az historiában.

Az Viz ezön elöt Világ állapattya,
Moſtani vődönc lám volt példázattya,
Miképpen az Chriſtus eſt nyiluan meg monta,
Szent Mathe könywében nekűnc írva hatta.

Lám

Lám mint Víz ezönkör ez féles Világban,
Az bűn az gonoszlág elárradot vala,
Azonképpen vagyon most ez Világ dolga,
Gonoszlágnac benne vagyon árradálsa.

Vagyon mostan gondunc czac az iól lakásra
Ételre italra à soc tobzodásra,
Isten igeyénec ninczen foganattya,
Arra is haragzunc ki aſt predicállya.

Tamadtanac kőſtűnc most is Oriasoc,
Ez Világban valo nagy soc hatalmasoc,
Kic miat ſállánac réanc nyomorúságoc,
Dulásoc foſtásoc nagy soc vér ontásoc.

Eſt mi réanc Isten czac azért boczáttá,
Hogy meg téréſűnket nyiluán ő kéuánnya,
Mert veſedelműnket nekünc nem akarya,
Ezechiél által eſt nekünc meg monta,

Most mint foghyon raytunc Istenec oſtora,
Az mű életűnk nec rendi meg mutattya,
Mert lám iobbulásunc ninczen nekünc abban,
Sőt mind napról napra leſűnc gonosſbban.

De az Isten nyiluán eſt el nem ſenuedi,
Sőt nagy büntetéſſel nyiluán meg bünteti,
Ez gonosſ Világtól azért el ſakadgyunc,
Es az ſent Noéual az Barkában ſálllyunc.

Imè à ſent Noe példázza az Chriſtuſt,
Az Barka peniglen az ő ſent Egyházat,

Mert miképpen Noe építé az Barkát,
Az képpen az Christus az ő bent Egyházát.

Czac aggyunc magunkat mi a bent Noéhoz
Az mi Pástorunkhoz az Iesus Christushoz,
Maradgyunc meg velle egyűt az Barkában,
Az tölle építet Anya bent Egyházban.

Istennec igéyét örömeft halgalsuc,
Az mi életünket a berént rendellyuc,
Isten Propheciat mi meg ne vtálluc,
Sőt nagy böczületben azokat mi tarczuc.

Töllec az mit hallunc Isten igeyéből,
Örömeft fogadgyunc mi aht tista búból,
Reitennyunc Istennec fenyegetéssétől,
Az reáne iouendő nagy veszedelemtől.

Ebt ha miuelédgyuc bizónyal meg higgyuc,
Isten velunc leßen bátor nyiluan tudgyuc,
Nyomorufaginkban nem hágy el meg láttuc,
Miképpen az Noe példayában halluc.

Tetoua az Barka noha hánnyattatéc,
Az Viz ezön miat féllel hordosztatéc,
De lám az vizektől nem borittatéc,
Istennec általa meg ótalmaztatéc,

Sőt az vizec neki gyamoli leuénec,
Az földtől általoc mert felemeltetéc,
Vizektől az földön el nem borittatéc,
Az benne valóckal éppen meg tartatéc.

Eckep

Ecképpen az Isten soha el nem hagyja,
Az ő Szent Egyházát sőt azt óalmazza,
Noha haboruval gyakran látogattya,
Es az ő hiueit ő meg ostorozza.

Czac mint kegyes Attya velűnc czelekedic,
Az mi bűncinkért reánc fegyedezic,
Mert veszedelmünkbe ő nem gyönyörkedic,
Sőt iduótságunkra nyiluan igyekedic.

Olly igen kéuánnya ő az mi iouunkar,
Hogy mindenkor boczárt ránc olly nyauallyákat
Kikben ő láthassa ninékűnc házunkat,
Mert igen akarya mi iobbulásunkat.

Mikor ő mi reánc az vesőt boczáttya,
Lám az mi hűtűnket ackoron próbáltya,
Es irgalmaságát hozzánc meg mutattya,
Az mi életűnket hogy meg szabadítottya,
Meg emlekezéc az Noe Barkayáról,
Es mind benne valo vadakról barmokról,
Igy meg emlekezic az mi nyauallyánkról,
Es ő meg szabadit hidgyed minket abból.

Ezt is jól cűnkbe kerlec hogy mi vegyűnc,
Hogy az Barka kiutúl valakic leuénec,
Az Vizezőn miat azoc el vesénec,
Mi tanútságunkra azok is leuénec.

Nekűnc mostan Barkánc az Anya f. egyház,
Ha annac tágya lét és abban meg állás,

Hittel

Hittelio élettel te benne meg maratz,
Az örök Halállal hidgyed te meg nem halst.

De miképpen Noe Barkából ki iöüen,
Tísta állatokból áldozatot téuen,
Magát és csaladgyát Istenec ayánlá,
Istenec áldását ackoron meg hallá.

Acképpen az Christus az itilet napyán,
Minket ő hűeit Szent Attyánac ayánl,
Örök bodoglásban és réfésé tében,
Vele wralkodgyunc örök dúczóségben.

Tanóliágra nekünc estt szerzéc versekben,
Im az Balasfaluán Kikellő mentében,
Másfel ezer hetuen és hat Estendőben,
Kiből diczirtéséc az egy Isten Amen.

Finis

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

1

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

